

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Πη 66/1970*

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-23/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΑΓΙΑΔΑ - ΦΙΛΙΑΤΟΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) .. Σαγιαδα .....
(παλαιότερον ὄνομα : Σαγιαδα), Ἐπαρχίας .. Φιλιατῶν,
Νομοῦ ..... Θεσσαλίας .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. Παναγιώ-
της Ν. Φωτιάδης .. ἐπάγγελμα .. Διδακτα .....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. Σαγιαδα - Φιλιατῶν .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον .. 9 ἔτη .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Νικόλαος .. Συέντος
τοῦ Ξυροβάνου .....
ἡλικία .. 40 εἰς ..... γραμματικαὶ γνώσεις .. ὅτι ἀμύχανος .....
..... τόπος καταγωγῆς .. Σαγιαδα .....
..... Φιλιατῶν .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΟΧΗΣ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ σποράν : ὁ κάμπος, κατα' 50%
καὶ κα' ἡ γαίη, διὰ βοσκήν : χοίροι, γρόφα, πλακωτή.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Αὗται ἦσαν χωρισταί .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. Αὗται ἀνῆκον
εἰς χωρικοὺς, εἰς Νεοὺς καὶ εἰς Κοινότητες.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ἡ περιουσία διενέμετο ἀπὸ τὰ τέκνα
μὲν τῶν ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς τῶν .....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι ἀσχολεῖνται*

δι' ἀμφοτέρων τῶν ἐργασίῶν (γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν)

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Μὴ ἀλλά...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Τοῖντέν εἶδους κτήματα διὰ δουλείαν...*

οἷτε δουλεύοντες...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; *...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνθρωποι μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *...*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *...*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *ἐκ τῶν τοπικῶν χωρίων διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν κ.τ.λ.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται

κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; Μεσεῖται μὲν ἐποχικῶς.

ἐκ χωρίων β. ἡλικίᾳ καὶ τεχνίται, κτεῖται.
Ἐπαγγελματιῶν = ἑμβόροι -

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος: ....

Ἐλιναιναντες με' ζωϊκῆς κόπρου. (βσιω
μεν' αἰγοπροβάτων) καὶ με' φυτικῆς τ' ὀργώ-
ματος πρὸς παράχωμα καὶ καρυμῆς.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; κατ' ἀρχὴν 1950. Ἐχρηκεῖται θ. 200. 1950.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ἀπὸ τοῦ 1917. (μονόφτερο).
Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ 200. 1952.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ἡ. π. ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ. καὶ ἐφ' ἑαυτῶν. ἐκ τῶν ἐργαστηρίων. Γκαβρίλη - Βλάχος.

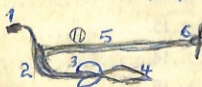
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. κεφοραβή. 4. ὕψι. 7. χειροαβή. 10. ὕψι.

2. ποδαρικό. 5. ὕψι. 8. ποδαρικό. 11. ὕψι.

3. αὐτί. 6. κρεῖκο. 9. αὐτί. 12. κρεῖκο.

1) Μία λακὴ εἰς ἡμέραν

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ἀπὸ 1952.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ .... Δὲν χρησιμοποιοῦνται.

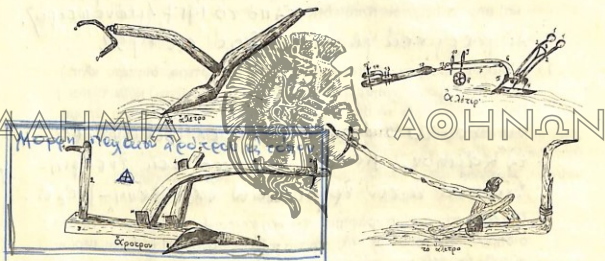
4) Μηχανή δεσίματος τῶν στοχύων (δεματιῶν) *Δὲν χρησιμοποιεῖται*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Δὲν πρὶν 1952*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *τὸ ξύλινον ἄροτρον. Διεσέρεν. ἔχει*

*6. χρησιμοποιεῖτο πρὸ τοῦ 1917 καὶ κατασκευάζει
τὸ αὐτὸ ξεωργαί... ῥυθμίσι... ἀδικομύνα... δια...
πλ... κατασκευάζει... (Γεωργίος Σιέτος)*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>ξεωργαί</i>	6. <i>ὠκρῶν</i>	11. ....
2. <i>ποδαρικό</i>	7. <i>ῥυθμίσι</i>	12. ....
3. <i>πλῆθος ποδαρικό</i>	8. <i>ὠκρῶν</i>	13. ....
4. <i>ὠκρῶν</i>	9. <i>ῥυθμίσι</i>	14. ....
5. <i>ῥυθμίσι</i>	10. <i>ὠκρῶν</i>	15. ....

Σήμερα δὲν χρησιμοποιεῖται
(¹) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο ὡς τὸ
κατωτέρω εἰκονιζόμενον ἡλιοφάει.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; **ὡς ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς**

τῶ ἀρότρου ἦτο ὡς τὸ κατωτέρω.

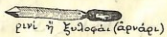
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Αὕτη ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).....

**σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάει, τρε
κ.α.ρ.ι., ρινὶ, σκαφερό.**

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησιμοποιοῦντο βόες - ἵπποι

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Δύο βόες ... εἰς ἵππους

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... Ὁ ζυγὸς ἀναγκαῖος διὰ τῶν

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματά αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). Ὁ ζυγὸς καὶ ὁ ζυγὸς κατεσκευάσθησαν ἐκ ξύλου καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ... ΘΗΝΩΝ

... ζεύλα ... ζεύλα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ... Κατεσκευάσθησαν ζεύλα καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ μεταλλοῦ

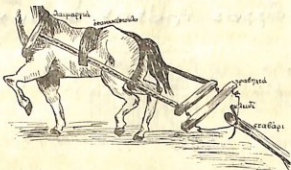
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).
... ὁ κρίκος αὐτός ἦτο ἐκ ξύλου καὶ ἐκ μεταλλοῦ

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Παλαιότερον μέχρι 1952

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;
... ἡ ζεύξις γίνεται ἐκ τῶν αὐτῶν ζώων

4

.....

[illegible]

του αγρού ή άλλος· 2) γυναίκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποια ή συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
ὁμοίως καὶ ἐν τῷ σιδηροῦν ἄροτρον.

τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
ὁ φανερός καὶ τὸ ὄνειρόν τοῦ. μετὰ τὸν ἰ. προσέθετον
ἐπὶ τὴν ἐκείνου αὐτοῦ ἀπὸ τῆς μετὰ τὸν ἰ. ἔκδοσιν καὶ ὁ δὲ
ἴσως ἄλλοι ἢ ὅσοι ἐμφανίζονται ἐπὶ τὸν
ῥῶθον καὶ τὸν ἄνθρωπον (καὶ τὸν) ἐξ αὐτοῦ
τοῖς οὐρανοῖς πρὸς τὴν ἐκδοσιν. —

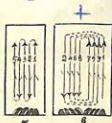

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ τὸ διασταυρούμενον.....
ἢ ὡς... ἢ... ἀνεδαργμα...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίας, ντάμης, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.);

ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...
ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...
ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; .....

ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον; Ἀν...

ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...
ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα... ἢ ἀνεδαργμα...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

ὁ δὲ πρὸς οὗτος ὁ φαινομένης εἰς τὰ δημητριακά.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Διὰ δημητριακά ἐν ὀργωμάτῳ πρὸ σπορᾶς διὰ
πρῶτον κατὰ οὐκὶν. Διὰ ἄλλοις ὀργωμάτῳ
κατὰ Μοίρτιον καὶ Ἀπρίλιον - ὀργωμάτῳ διβόλι.
Σήμερον χρῆσις ποιεῖται καὶ φέρειται. —

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ κηπευτικά 4 ὀργωμάτῳ ὀργωμάτῳ - διβόλι -
κατὰ Μοίρτιον καὶ Ἀπρίλιον - ὀργωμάτῳ διβόλι.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

Ποικιλῶν ἐπὶ ἐν ἔτος. Σήμερον εὐερίονται καὶ ἐπὶ
σήμερον εὐερίονται. —

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Ἀπὸ 1-4 καὶ ὡς ἐξ ἑαυτοῦ. —

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

Χρησιμοποιεῖται τὸ σάκκουρι ἢ ὁ δισάκις,
δοῦν εὐερίονται. χρησιμοποιεῖται ποῦ.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμάτῳ, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Διὰ... σιδηρᾶν...*

*Συσκευὴ γὰρ ἀρχειμοποιῶσα ἀποτὸ τοῦ ἄκρου
φείκει τὸ βουκέντρον.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Μετὰ τὸ ὄργωμα γίνεται...*

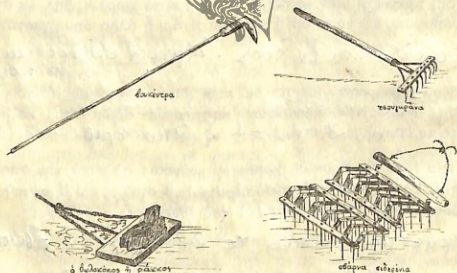
ἰσοπέδωσις διὰ σβαρνιέρας.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Σκαφή γίνεται καὶ σκάπη ἢ τσαπὶ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

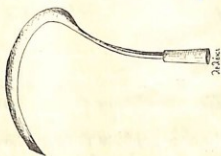
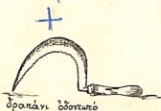
γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Διὰ δρεπάνων ὀδοντωτῶν παλαιῶν
καὶ σύμφερων εἰς τὸ κατωτέρω εἰκονι-
σμένων διὰ σκαμνῶν ἐκιδιέρεται

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

Μέχρι τοῦ 1960 μὴ κόβετε
εἰς τὸ παρακατωτέρω
σχεδιαστέον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

Μέχρι τοῦ 1960 μὴ κόβετε
εἰς τὸ παρακατωτέρω
σχεδιαστέον

Μέχρι τοῦ 1960
χρησιμοποιοῦνται
ἐπιστοικαὶ
μυχαναὶ, ὅτι
βαλίσαν ἐξαιρέτως

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

Ἡ λεπίς μὴ κόβεται ἢ οὐκ ἐκιδιέρεται

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ....

Χειρολαβὴ ξύλινη... Σιδηροῦς βύθρετος
«Κόψα»

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἀ.) *Ταῦτα κατασκευάζει ἑοικότερον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποκρίνεται εἰς αὐτὸν ὡς ἐκείνους ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ὑνεκ τούτων παλαιότερον ἦτο τὸ θερισμὸς πρὶν τοῦ ἐννοεῖν τὴν φασκὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ὑνεκ τούτων ὡς ὕψος οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ὑνεκ τούτων ὡς ὕψος οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

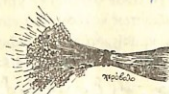
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεiriές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Ὑνεκ τούτων ὡς ὕψος οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεiriός) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ὑνεκ τούτων ὡς ὕψος οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.*

Ὑνεκ τούτων ὡς ὕψος οὐκ ἐπὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Γαίχαρα βαλὰ (δράγματα) εἴχοντο ἀμφότεροι.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

θερίζουν καὶ σπείρουν σπέρμα ἀνδρες
ὡς ἐν ἑνὶ τόπῳ καὶ ἄλλοι τοῦ χωρίου ἔσθ' ἔμε-
ρα τῆς παραγωγῆς. ἔρχοντο ἐργάζεσθαι καὶ κερκιδεῖν

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι : με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν). ἡ μισθοδοσία δι' ἡμέρας

μισθοῦ. ἦρχοντο τοὶ αὐτοὶ ἀνδρες μισθῶν ἢ τοὺς ἀνδρες
διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ ἐξ διὰ γυναῖκες ἀνευ φαγητοῦ.
ἀπὸ τοῦ 1950 ἡ μισθοδοσία κατὰ κεφαλὴ καὶ κεφαλὴ τοῦ
ἀνδρὸς εἶχε 1.50 δρ. καὶ τῆς γυναῖκος 70. (μεροκάματον)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντο τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Ὁδηγεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐξέρεον τὸν ἐνὶ τῷ χεῖματι, ὅσον ἐκεῖ
ἐνὶ τῷ μέλει. Μερικοὶ τοῦ ὡς ἐκεῖ.
θερισμοῦ ἔφερον ἐξ ἑνὸς μέλους εἰς τὸ πρὸς
ἀποδυρὸν πόνον τὸ (γυναῖκα).

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐδίδετο. Οὐδὲποτε ἤρχιζεν ἢ ἀρχιζεν
ἀρχαία κατὰ τὴν τρίτην ἡλικίαν ἀποφυγὴν
καὶ οὐ μέγα —

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Τραγουδοῦν τραγούδια τοῦ θερισμοῦ
ἰδίᾳ μετ' αὐτοὺς, ἀποδιδόμεναι εἰς
τὸν ἀνδρᾶ. —

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΤΗΝ
οὐδὲν γίνεται. ἔσθ' ἢ ἔσθ' ὁ θεριστὴς γέ-
κων εἰς στήλην ἀφ' ἧς εἶδος κτηνίου, τὸ δόσαν
ἐθιμολογικῶς γέροντα καὶ ἀναφεῖν πρὸς αὐτὸν
μετ' αὐτοῦ τὸν εἰκονισμὸν τοῦ αἰκίου
μέχρι αὐτοῦ τοῦ εἰκονισμοῦ. —

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ δεμάτιασμα γίνεται 2-3 ἡμέρας μετὰ
τοῦ θερισμοῦ, εἰς αὐτὸς οἱ στάχυες νὰ ὀρθο-
ρωθῶν τριπλῶς. —

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ χερσὶν ἐδένον. ἦν δὲ καὶ καὶ μετὰ
 ροιό δ' αὐτὰ δὲ ἡμεῖς ἐδένον. ἔδενον
 τὸ εἰς τὰ σταχθὰ ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀνὰ τὴν
 ἐργασίαν. Πᾶσι δὲ ἐδένοντο καὶ δειλμάτα
 ὅσοι βούλονται καὶ φαθὰ. ἤμετερον καὶ ὅσοι
 τὸ 1960 δύνανται καὶ ἐπ' αὐτῶν «δὲσται»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Τὰ δεμάτια μὲν καὶ ἀπὸ δέσιμον ἦσαν μὲν ἡμεῖς
 ραν ἐπὶ τῷ σταθμῷ. ἡμεῖς καὶ μετὰ τὸν σταθμὸν
 νια. ἔμεν συνεκεντρώνοντο καὶ ἐτοποθε-
 τοῦντο ἐπὶ τῷ σταθμῷ. ἡμεῖς καὶ ἐπὶ τῷ σταθμῷ

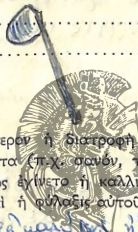
ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ημερομηνία τῆς
παρασκευῆς τοῦ σπορέου ἀπὸ τοῦ 1981 καὶ ἔπειτα. Σημειώ-
 ται ἀνὰ ἑξῆς κατὰ φεβρουάριον καὶ ἡ' Ἰουλίου
 ὡς γίνεται τὸ αὐτὸ. Πρῶτος καλλιέργειας ἔχει Ἀμ. Αὐτανάδα.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Ἡ ἐξαγωγή αὐτῆς γίνεται δια-
φορετικὰ τὸ κατωτέρω ἐκτελεσθέν.

.....
 .....
 .....

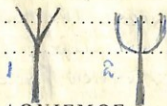
στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ναί. Ἡ κατὰ τὸν χειμῶνα
συνεκρινώμενος σανὸς ἐξυπακούει ἡ ἀποθήκευσις. Ὁμοίως καὶ
αὐτοῦ χόρτα θερμάζοντα διαφόρους κατὰ τὸν καιρὸν καὶ ξηραι-
νόμενα εἰς τὸν καιρὸν. Αὐτὰ παλαιότερον συνεκρινώμενα
τριφύλλι καλλιερῶμενα εἰς "Καίρον".

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Διαφορετικὰ μετὰ τὴν θέρμεν. αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
 .....
 .....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ξύλινα ή βιτρουά τριγύρω...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δεματιών προς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο προς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Ταῦτα συνεκεντρώνοντο εἰς τὸ ἀλώνι καὶ μακριὰ τοῦ 1953 ὁ ἀλωνισμὸς ἐγένετο δια' ὧν ἀπὸ τοῦ 1953 καὶ ἔκτεθεν δια' μηχανῶν

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Θεμωνιά: ἡ τοποθέτησις πλυντῶν ἐν σωρῷ σταυροειδῶς, ὥστε νὰ σέκων ὡς φαίνεται.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὑπῆρχαν ἀνείκαστα

ἀλώνια εἰς ὧν ὁ ἀλωνισμὸς ἐγένετο διὰ τὸν ἀλωνισμόν ὁ δὲ χωρισμὸς τῶν καρπῶν ἀπὸ τῆς καλαμῆς ἐγένετο ἐκεῖ (εἰς τὸ ἀλώνι).

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; Ὑπῆρχον ἔξωθεν τοῦ χωρίου καὶ

εἰς ἀελοῦν κατὰ τὸ ἀντικατὰ δὲ πρὸς τὸ ἀλώνι, ὥστε νὰ ἴδωμεν πνεῦμα κατὰ τὸ ἀλώνι.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

(8) ἀνήκειν εἰς ὅσας τὰς οἰκογενείας τὰ χωρίον, ὅπου
ἀλώνιον εἶναι προετοίμηται καὶ κατὰ ἐνέρειαν ἀναρξῆται
συνενοήθει. Ὁ χρόνος ἀναρξῆτος ἡς προετοίμηται (5-10 ἔτη)

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς 1^{ης} ἰουλίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Πετράλωνο π.χ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΕΛΦΙΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

ἐκποθεῖται εὐχὰ κατὰ τὰς ἐνέσεις
πράκτα διὰ τῆς ἐνέσεως τῆς ἐνέσεως,
ἐν τῇ ἀρμύνῃ τοῦ πρᾶκτοῦ χόρτου, ἐν τῇ ἐνέσει
τοῦ ἐνέσεως τῆς ἐνέσεως.

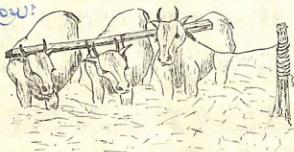
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

ἐν τῇ ἐνέσει τῆς ἐνέσεως καὶ ἐν τῇ ἐνέσει
τοῦ ἀλωνισμού καὶ διὰ προετοιμίας τῆς ἐνέσεως καὶ κατὰ τὴν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δερμάτια... ἐλθόντα καὶ τὰ χυεῖ βοῶν...
 αὐτοῦ... ἐλθόντα... καὶ εἶναι τὰ χυεῖ...
 ὅν κ' ἐλθόντα... εἰς τὰ τὰ...
 ὑποκατασκευῇ:

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῖσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

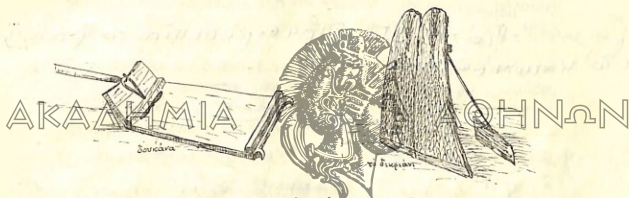
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχyroποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νισμοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάκη, βουκάκη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιάγραμμα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα μὲν τοῦ 1952 ἔγινεν δι' ἰσχυρῶν
 περιφερομένων ζῶων...
 ἐλθόντα... καὶ τὰ χυεῖ...
 ἰδιαιτέρως κατασκευαστῶν... μηχανῶν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα ^{ῥιζήτοι ἐξένοντο}
^{καταξέτων διὰ τοῦ χαλκίου (καπνίστρι) τοῦ δαῖσι συνεδέετο}
^{διὰ τοῦ κινίου, ἀπὸ τοῦ ἀλκωνίστου.} Οὕτω, περιεφέροντο δει-
^{γνύμενα. ὅσο ἀλωνίστου μέχρι περικυλίσσετο τοῦ κινίου ἐπὶ}
^{τῶν στύλων, ὅσοτε τοῦ ἀλωνίστου συνεχίσσετο δι' ἀρχαίης τοῦ ῥήτου,}
^{ἐκείνης ἐδημιουργεῖτο ἐκ μεταβολῆς.}

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σιληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

^{ὁ ἀλωνισμὸς ἐκ τοῦ χαλκίου ἐκτελέσθη}
^{διὰ τοῦ κινίου, ὅσοτε τοῦ ἀλωνίστου συνεχίσσετο δι' ἀρχαίης τοῦ ῥήτου,}
^{ἐκείνης ἐδημιουργεῖτο ἐκ μεταβολῆς.}

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει κατ' ἀνάγκην καὶ
ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑξῆς τοῦ ἔτους. Οὕτως δι-
ακόπτεται κατὰ τὴν ἀπογευματινὴν ὥ-
ραν, ὅτε ἐν αὐτῷ ἀνεμὸς διωκόμενος
τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνέμουματος, διὰ τὰ
ἐκχυρισμὸν τοῦ καρπύου ἐν τῷ ἐκνῷ.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Ἰσχύει τὸ 1958. Χρησιμοποιεῖται τὸ τρικάλι

ἐν τῷ κατωτέρῳ φασίλλῳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ;. Βεβαίως. Ὁ ἀλωνιστὴς, ρίπτει πρὸς

τὸ τρικάλι καὶ ἀπομακρύνει ἀπὸ τοῦ κύκλου
τοῦ ἀλωνίου καὶ ἔξω τῶν ἐνερῶν αὐτοῦ.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Ὁ ἀλω-

νιστὴς ἐχρησιμοποιοῦσε ἐντὸς μῆκους ἐνὸς περὶ πρὸν
μῆτρον κίρκληρον ὅσιν τινος περὶ πρὸν αὐτὸν ἀλὼν

καὶ διὰ τούτου ἐκώλυα τὸν ἄλωνα. <καμωσιέκι>

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Αὐταὶ καὶ τὰ σπείρα.*
Καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἤλωνίζοντο 2 σπείρα καὶ
ταῦτα διότι οἱ ἀγροὶ ἦνευ χιτῶν καὶ ἀνέμου.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ σπείρα καὶ πρὶν λιχνισθῶν ἀγροὶ (καί ταις)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάϊδες, κἀλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγροῖτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βέδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαβάνον τὸν ἀλωνισμόν.

Οἱ ἀγροῖτες εἶχον βέδια καὶ ἀνελαβάνον τὸν ἀλωνισμόν.
καὶ τὰ ἰδικὰ του ζῶα καὶ ἀγροῖτες εἶχον
ἐκχυρῶσαντα ἑαυτοὺς καὶ ἀγροῖτες εἶχον
ἐκχυρῶσαντα ἑαυτοὺς καὶ ἀγροῖτες εἶχον

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὅτι περὶ τῶν (καὶ ταῦτα ἐπὶ τῶν) πρὶν ἀγροῖτων ἀγροῖτων
(κονοῦρες) ἦσαν ἀγροῖτες ἀγροῖτες ἀγροῖτες ἀγροῖτες

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

ἔλεγετο καὶ κατασκευάζετο ἐκ βελανιδιᾶς μὲν πρὶν τοῦ
καὶ πρὶν τοῦ καὶ πρὶν τοῦ καὶ πρὶν τοῦ καὶ πρὶν τοῦ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο εἰς τὴν αὐλήν τοῦ θάλαμου... (φακῆς - ρεβιθία)...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .....

Τὸ κοπάνισμα ἐγένετο σὺν τῇ οἰκογενείᾳ...
ἢ 3 μέλη... οἰκογενείας... ἄλλα πρόσωπα...
... ἐκτετατοῦ...

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

τοῦ κοπάνου εἰναι ἐξ ἑνὸς ἀποσπαστικῆς διὰ
τὸν χειρισμὸν τοῦ καρποῦ μετ' ἐπιρρίθην
πρᾶκός, ἔνα! εἰς χειρὸς ἔχον .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; Λόγῳ τῆς μαρτυρ. καὶ ἐργασίας
ὅτι ἐργάσατο τραγούδια. ἔχονταν ἐκείνη φωνὴ ἀπὸ ἐκάσ-
του μαστοῦ. ἔχονταν ἐκείνη μετ' ἐπιρρίθην. εἰς π.χ.
(Μακρὸς ἐκείνη! τοῦ καρποῦ ἀποσπαστικῆς) ... (σοφία τὰ ἐκείνη)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοησασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ...

Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες ἔχοντες
(χυῶμα) μετ' ἐπιρρίθην. ἀποσπαστικῆς διὰ τὸν
ἐργασίαν τοῦ καρποῦ. τὸ πρᾶκός, τὸ πρᾶκός, τὸ πρᾶκός,
ἐκείνη. εἰς ἐκείνη. εἰς ἐκείνη. εἰς ἐκείνη. εἰς ἐκείνη.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρός ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθίμον τοῦτο. *Μπα! πῶς θινεῖται*

*βίαν, οὐρεῶν... ἐταίμων, καὶ τοῦ ἑθίμου, θινεῖται
νετο εἰς τὸ μαχίον τοῦ οὐρεῶν τοῦ αὐτοῦ ἐξ ἡλίκου, οὐ αὐτοῦ
ἦτο ἑκαίμος, πρὸς μαχίον, εἰς τὸ ἡλίκου, τὸ οὐρεῶν
κοτα' ἐπὶ φούρω, εἰς τὸν ἥλιον : "Καὶ οὐρεῶν καὶ μὴ καὶ οὐρεῶν."*

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

*Ὁ ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα
καὶ ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνέμιζει)· ἀνδρὸς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*Ὁ ἰδιὸς οὐρεῶν (ἀνδρὸς)· ὅταν ἀνέμισμα
ποιῇτο εἰδικὸς ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα, ἀνέμισμα καὶ ἀνέμισμα*

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Ἐπὶ ποδῶν ἀποκόμματα καὶ ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦ
οὐρεῶν ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν
καὶ ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν, ἀπὸ τοῦ οὐρεῶν*

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο .....

καὶ γίνεται εὐτερεῶς ἀνέμισμα.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ὡς δὲ καὶ διαχωρὶ τῶν καρπῶν γίνεται καὶ ἄλλο διὰ τοῦ εὐτερεῶς ὁμοῦ γίνεται καὶ ἄλλο εὐτερεῶς διὰ τοῦ κοσκίνου καὶ διὰ σταχυῶν ἀνέμισμα καὶ κατὰ τὴν ἐκδοίκα.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνον καὶ δερμάτινον

κόβρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κοσκίνον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Τοὶ χρεωσιμωοὶ μὲν ἐν μολύβδινῳ ἀείχμη...
 ὀριζήσονται καὶ ἢ τοῦ κατωτέρω ἐκδόχου...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

Ἰνὸς καὶ σωρός διὰ τοῦ αἵματος, καὶ ἀφαιρῶνται ἐκ αὐτοῦ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
 διὰ τοῦ αἵματος τοῦ αἵματος, καὶ ἀφαιρῶνται ἐκ αὐτοῦ
 τοσοῦτον καὶ ὅσον αἵματι καὶ ὅσον αἵματι
 αἵματι καὶ (καὶ τὸν αἵματι διὰ τὸ) ὅς ἀφαιρῶνται
 ὅσον καὶ ὅσον αἵματι καὶ ὅσον αἵματι...

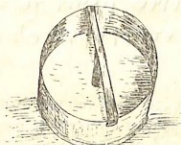
- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ὅσον αἵματι καὶ ὅσον αἵματι...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνει· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνει; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Παλαιότερον*
ἡ δοκίμη (δοκιμακίς) εὐρίσκει νοτ' ἢ το πορφυρῶν, τὸ
δοκιμῶμα τῶν ἀγροφυλάκων καὶ τ' ἀμειβῆ τοῦ
ἐμμενιστοῦ, ἀν' ὅσον αὐτὸς ἦτο ξένος.

μισοκοίλι

κούπελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

κατεβαλλετο τῶν εἰδῶν τοῦ παπαδιατικόν.

Ἄλλο μέτρον δὲν εὐρίσκει.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

Ὁ γεωργὸς ἀποθηκεύετο συνήθως ἐντὸς
τῆς οἰκίας ἐν ἀμφορίαις ἢ καὶ ἐν βαρεκίς.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

Ποῖ ἀναγν... ἐν αὐτοῖς κώτερο ἐξ ἀνερῶν
ὁρῶντων ἀπὸ τοῦ ὕψους.

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου ἐγίνετο μετὰ τὸ ἀλώνισμα
ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους μετὰ κατακλίσεις ὁλοῦς.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατασκευάζεται ὡς ἔχεται ἐξ ἀνερῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους
ἀπὸ τοῦ ὕψους ἀναρτᾶται ἐπὶ τῆς θύρας.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ;

ἀπὸ τοῦ ὕψους ἀναρτᾶται ἐπὶ τῆς θύρας ἐπὶ τοῦ ὕψους.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΉΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

κατὰ τὴν ἐποχὴν (παραμονὴ) τοῦ Ἁγίου
Ἰωάννου (Γέννησις Ἰωάννου καὶ Πρωτομύστης) καὶ
Ἰωάννου ἐκείνου ἔτους.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐπὶ τῆς θύρας ἐκείνης
ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου ἀναρτᾶται.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Δὴν ἀφανὸς ἔστιν ἡ φανὸς.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

ὡς συνέειναι τὴν πυράν νέεσι, ἡλικιωμένοι.

1.9 - 1.6 ἔστιν ἡ πυράν.

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποίον μέρος; ὡς συνέειναι τὴν πυράν.

ἀνακαταβάντων εἰς τὸν κατ' ὅθιν δὲ τὴν πυράν αὐτὰ
δοῦναι τὴν πυράν εἰς τὸν κατ' ὅθιν δὲ τὴν πυράν αὐτὰ

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οἱ νέοι συνέειναι τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν

κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν

γ'. Ποῖα αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

ἔστιν ἡ πυράν - ἔστιν ἡ πυράν - ἔστιν ἡ πυράν

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

ἔστιν ἡ πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν
κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν
κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν κατὰ τὴν πυράν

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
 Οὐδὲ κατ' ἔθιμον καίεται.....
 .....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
 Οὐδὲ ἔθιμον.....
 .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Κατὰ τὰς ἐπετείας τῆς ἡμετέρας οὐρεῖ
 καὶ κατὰ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀποκριῆς καὶ
 τῆς ἑορτῆς τῆς ἑορτῆς τῆς ἑορτῆς τῆς ἑορτῆς
 ἔθιμον τῆς ἑορτῆς τῆς ἑορτῆς τῆς ἑορτῆς
 παρατίθενται οἱ ἑορταστικοί.....

9^η Σεπτεμβρίου ἢ 23.2.70

Συλλογὴς

Παναγιώτης Νικ. Φωλλίδης διδάσκειος

Ἡ Συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς

1 - 23 Φεβρουαρίου 1970

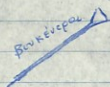
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συμπληρωματικά.

- 1) Προσδιορισμός του άχρου πρὸς τὴν οὐρανὸν: Σελή 9 παρατηρήσεις
β' 1-3. Γεωργικά βεβαιότητες καὶ τὰ καταγεγραμμένα σχέδια/μετρήσεις.

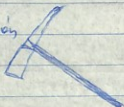
Πλάτος εὐρέως βύθιν.

Συμμετρὴ εὐρέως εὐρέως μετρίων.

Καθμός

Τετάρτος

Μητρί

Εκατοστής

2) Θεογονία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Σχετικά εργατικά μέσα

Τὸ βρέναντι

Βούρω τὸ ὄρεον καὶ καὶ
καὶ πᾶσι να' ὄρεον.

Ὅλη τὴ νύκτα ὄρεον, μ' ἕνα ὄρεον καὶ
μ' ἕνα κόκκινον ὄρεον.

Καὶ βύθυνται ἐπὶ χερσὶ
καὶ ἐπὶ χερσὶ
μαῖρα μαῖρα
μαῖρα βούδιε

Καὶ βύθυνται καὶ χερσὶ
μαῖρα ἐπ' τὸ καὶ τῆς

καὶ τὴν προσκύνησιν αὐτῆς.
Μαῖρα μαῖρα μαῖρα φερόμε.

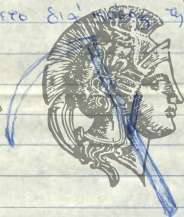
Σὺρρε σταυροὶ οὐκ ἐνυμνοῖς
σὺρρε οὐαὶ μαῖρα σὺρρε.
κὴν μαῖρα ἐπὶ δὴ ναυαγίου,
θα' οὐρὰ εἰς ταῦτα,
ὁμοῖον παλαιότατον
μαῖρα μαῖρα - μαῖρα φερόμε

3) Εὐμοχίδης τῷ Γαῖῳ:

Σελ. 14 Δοκ. 2

ὁ Γαῖος ἐπετίμητο διὰ τὸ ἔχειν τὸ ὑαλινὸν σκεῦος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4) Γ. ΑΝΘΙΜΕΝΟΣ

ἀ' ἀπὸ 11 β' Σελ. 20-21

τρόπος βίβας ἵππων (σκεῦος)

5) ΑΓΕΝΕΙΣΜΟΣ

Υπόμνησ. 23 Σελ. 25

Κατά το έτος 1950. Η έννοια της γενικής ανωνυμίας
 Μεταφέρεται η γενική ως το κοινό, όπου το ^{υπό}απέναντι
 πωλούν (υπέρ ως τους άλλους) και δια' ανωνυμίας γενικής
 έγινε ο εθνικισμός δια' αυτήν, δη' αμολήν πωλούν
 8% δη' ως πωλούν πωλούν.

6) Β' ΔΙΧΝΙΣΜΑ

Παρ. 8 γλ' Σελ. 28-29

Το μέτρο της δικαιοσύνης στο ζήτημα δικαίου αν-
 μαρμόνων "Ενίκη" χωρητικότητα 12 διαδων,
 η' το κατωτέρω ενδίασμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

7)

Δ' ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΡΑΙ

Παρ. 11 Σελ. 31

Στο επόμενο έτος η φωνή έγινε και από κα-
 μιάς είναι και τα' μηνιαία φωνητικά η
 πρόταση "Καμικά μετ' Αν-Γιάννη", η' και εδρά
 "Κού του χούου μετ' Αν-Γιάννη".

Κατά την πρώτη η' διορίσιν μεταβαίνει άδωτος
 οι κάτοικοι προ' αυστηρή πύλη ως το ποσό.
 Εν τούτοις φανίσαι έλαβε η' διορίν το' άνω μαι
 Αφ' ου τούτου ο' διορίν.

23.2.1950

Παυλίδης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
3) ΘΕΣΙΩΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΑΓΙΔΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 81

Εν Σταγιάδων τη 21/12/1970

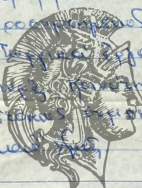
Τεός

Τῶν Ακαδημαϊκῶν Αθηνῶν
Κέντρον Κέντρου καὶ Ἐθνικῆς Προστασίας
{ Διὰ τοῦ κ. Αἰ. Δεσφύρου Διευτ. Ἐκπαιδ. Διαιτητῶν
Αναπρωσομένης αἰ.

Αθῆναι

Μαριβέλλοις τῶν αἰμῶν, καὶ διορθώσῃ
προσφωρῶνς ἐρωτηματολογίου διὰ
τὴν ἐκπαιδευτικὴν καὶ κατ' ἐξῆς
ἐκπαιδευτικὴν ἐκπαίδευσιν - αἰμῶν
ἐκπαιδευτικῶν, διὰ τῶν
κατ' ἐξῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Εὐχαριστοῦν
ἐξῆς τοῦ κέντρου
Εὐχαριστοῦν